

Analiză despre taxarea inversă generalizată

Mariana Vizoli – consultant fiscal independent

În acest document referitor taxarea inversă generalizată analizez afirmațiile avocatului Gabriel Biriș apărute în spațiul public. Opinia mea, pe fiecare punct în parte, o vedeți mai jos cu galben. Absolut tot ce este cu negru reprezintă afirmații publicate în presă și pe rețelele de socializare.

Taxarea inversă este o măsură de simplificare a plății taxei pe valoarea adăugată care poate fi aplicată numai atunci când și furnizorul și beneficiarul sunt plătitori de TVA, conform considerentelor prezentate în anexă.

Corect, este o măsură de simplificare (mare și importantă)! Dar, coexistența taxării inverse cu plățile fracționate creează o foarte mare complicație a TVA.

*Directiva 2006/112/CE prevede că statele membre pot aplica taxarea inversă **pentru un număr limitat de operațiuni prevăzute de art. 199 și 199(a) din Directiva 2006/112.***

Corect, există și o Directivă privind un mecanism de reacție rapidă (QRM – D 2013/45), care permite unui stat membru („SM”) să solicite taxare inversă pentru anumite produse unde constată o creștere **masivă și subită** a fraudei. Deci, deși Comisia știe că taxarea inversă este soluția de combatere a fraudei, permite aprobarea implementării taxării inverse doar **DUPĂ** ce SM a fost furat masiv și subit (cu sume semnificative ce sunt greu, dacă nu imposibil de recuperat), nicidecum înainte! Mai mult, în documentele premergătoare, Comisia precizează că măsura este necesară pentru a combate un tip de fraudă (*frauda carusel*), fraudă care este „intrinsecă” regimului tranzitoriu de TVA...

MV

Statele membre discută în Consiliu propunerile de directive ale Comisiei și le aprobă în Parlamentul UE numai în măsura în care decidenții politici din fiecare SM sunt de acord cu propunerile. De altfel, Comisia nu lucrează de capul ei, toate inițiativele de directive sau regulamente pornesc tot de la solicitarea statelor membre. Nu cred că este corect să acuzăm toate statele membre care au aprobat Directiva QRM-D 2013/45 că nu știau ce fac, că nu au analizat bine situația, sau că sunt de rea credință. Despre regimul tranzitoriu voi vorbi mai jos.

Romania aplică în prezent taxare inversă pentru sectoarele cu risc ridicat de fraudă: livrarea de deșeuri, pentru material lemnos, livrarea de imobile, certificatele de gaze cu efect de seră, cereale, energia electrică și gazul natural, telefoane mobile, laptopuri, console de joc.

Corect, am avut fraude uriașe pe toate aceste produse! La telefoane mobile, laptopuri și console de jocuri, taxarea inversă se aplica doar pentru facturi mai mari de 5.000 euro, pentru a evita achiziții mărunte în scop personal pe firmă, fără plata TVA.

Istoric – Propunerea Comisiei privind taxarea inversă generalizată

În anul 2006, Comisia a lansat o dezbatere generală la nivelul Uniunii Europene referitoare la necesitatea unei abordări coordonate privind combaterea fraudei fiscale în cadrul pieței interne.

Una dintre măsurile care au fost analizate în acest context a fost instituirea unui sistem generalizat de taxare inversă.

Comisia Europeană și-a arătat, de asemenea, disponibilitatea de a propune, în anumite condiții, un proiect pilot cu scopul de a stabili dacă un sistem generalizat de taxare inversă poate reprezenta o soluție adecvată în vederea combaterii fraudei în domeniul TVA.

Consiliul ECOFIN nu a putut însă conveni asupra unor concluzii referitoare la propunerea privind taxarea inversă generalizată și nici la promovarea proiectului pilot.

Corect, sa spunem însă și că, pentru a atinge un acord politic în ECOFIN, trebuie unanimitate. Unanimitatea este însă imposibil de obținut în condițiile în care există câteva state care se opun taxării inverse, din principiu. Unele se opun pentru că oricum au un GAP mic și nu simt nevoia de schimbare (țările nordice), altele – precum Franța, din orgoliu (sunt cei care au inventat plățile fracționate) sau din cauză că aplicarea măsurilor de simplificare duce la debirocratizare (birocrăția franceză este extrem de dezvoltată), iar altele – precum Italia, din interese obscure (este bine-cunoscută implicația Mafiei în fraude carusel în mai multe state UE).

MV

Prefer să nu comentez afirmații tendențioase la adresa unor state membre care nu mi se pare că este un argument pentru susținerea ideii

Lipsa acordului politic al statelor membre a avut la bază următoarele aspecte:

1, aplicarea unui mecanism generalizat de taxare inversă ar încălca unul dintre principiile fundamentale ale TVA, și anume principiul plății fracționate;

Principiile fundamentale ale TVA sunt:

- este un [impozit](#) pe consum, și
- este un [impozit](#) neutru pentru companii.

Principiul plăților fracționate **nu poate fi nicidecum un principiu fundamental** al TVA, atât timp cât nu plățile fracționate, ci **taxarea inversă este regula în cazul tranzacțiilor intracomunitare!** Cele două „principii” coexistă în ceea ce numim „regimul tranzitoriu de TVA” (este „tranzitoriu” pentru ca în ECOFIN nu s-a putut niciodată obține consens pe un regim definitiv bazat fie pe plăți fracționate (ultra-complicat, care implică faptul ca Statele Membre să se bazeze unul pe altul pentru colectarea propriului TVA), fie pe taxare inversă.

Despre regimul tranzitoriu, eu personal am susținut în nenumărate ocazii, inclusiv la conferințe internaționale (Krinica – 2013, Harvard – 2014, Roma – 2015) ca este o „**invitație la fraudă**”, în special din cauza fraudei carusel. Includ în acest flagel și insolvențele frauduloase, de multe ori asociate cu fraudă carusel.

MV

Faptul că la aderare au fost eliminate barierele vamale a condus la singura soluție viabilă, adică la achizițiile intracomunitare de bunuri (fostele importuri), întrucât nu mai exista posibilitatea plății în vamă a TVA, s-a ales metoda plății prin decont la plătitorii de TVA, adică taxare inversă. Ar fi fost mult mai dificil ca plata TVA să fi fost efectuată la organele fiscale ulterior achiziției intracomunitare. Dar, pentru controlul înscruciat al achizițiilor intracomunitare există sistemul VIES în care trebuie declarate achizițiile intracomunitare.

S-a lucrat mult la trecerea la un regim definitiv pentru tranzacțiile intracomunitare, a existat și un proiect de directivă care prevedea că toate tranzacțiile se vor factura cu TVA din statul membru de destinație (deci fără taxare inversă). Dar, proiectul a fost abandonat din cauza unor reale probleme de colectare a TVA-ului din alt stat membru și apoi alocarea ulterioară a acestuia. De exemplu, dacă s-ar fi implementat regimul definitiv propus, o livrare de bunuri din România către Germania s-ar fi facturat cu TVA din Germania, dar, TVA era platită în România, ulterior, statul roman ar fi trebuit să aloce sumele de TVA datorate Germaniei.

Statele membre au decis să se continue cu actualul regim tranzitoriu al tranzacțiilor intracomunitare, dar, acesta să fie îmbunătățit.

Într-o primă etapă au fost implementate remediile rapide în anul 2020, care vizau stabilirea drept condiții de fond pentru aplicarea scutirii de TVA a livrării intracomunitare a transiterii

codului de TVA valabil de către beneficiar și declararea corectă în declarația recapitulativă a livrării, măsuri de simplificare pentru tranzacții în lanț și unificarea reglementărilor la nivelul UE a modului de justificare a transportului intracomunitar al bunurilor (modificare în Regulamentul 282/2011), toate aceste măsuri contribuind la modernizarea sistemului de TVA și la combaterea evaziunii fiscale.

În a doua etapă a fost implementat pachetul e-commerce, dar nu doresc să intru în prea multe detalii tehnice, subliniez doar că și acest pachet de TVA a avut ca obiectiv sporirea măsurilor de combatere a tentativelor de evitare a plății TVA pentru vânzările la distanță și anumite servicii prin instituirea OSS (one stop shop), așa numitul ghișeu unic prin care TVA datorată în alte state membre se plătește într-un singur stat membru.

O altă etapă a constituit-o adoptarea în acest an a Directivei ViDA (2025/516), care prin măsurile sale graduale conduce la o mai bună gestionare în timp real a tranzacțiilor intracomunitare în scopul combaterii fraudei.

Frauda carusel consta în:

- un intermediar dintr-un SM cumpără din alt SM marfa, cu taxare inversă – nu plătește TVA vânzătorului, lanțul plăților fracționate fiind întrerupt;
- intermediarul revinde marfa în acel SM (ex. România), colectează 19% TVA de la client, care îl deduce (B2B);
- intermediarul nu plătește TVA la buget.

Asta a fost în mod concret schema ce a dus la aplicarea taxării inverse la telefoane mobile/calculatoare/console:

- intermediarul (fantomă) a achiziționat intracomunitar telefoane mobile scumpe din state UE (Cehia, Polonia în special);
- Livrările au existat, zeci de paleți cu telefoane mobile au ajuns în depozite în România, marfa a fost plătită furnizorilor și revândută în România;
- Fantoma a colectat TVA la vânzare;
- A urmat o serie de revânzări succesive în țară (pentru a face mai greu de descoperit fraudea);
- Ultimul cumpărător de pe lanț, a exportat și primit rambursare de TVA (unii dintre aceștia chiar nu știau ca sunt la capătul unui lanț de fraudă).

2. *implementarea unui astfel de mecanism ar genera un impact negativ semnificativ asupra veniturilor bugetului de stat;*

Inc corect! Cum ar putea avea „un impact negativ semnificativ asupra veniturilor la bugetul de stat” o soluție cunoscută tocmai pentru că elimină fraudă carusel (nu „ar putea diminua”, ci chiar ar elimina, pentru că pur și simplu TVA nu circulă efectiv, deci, dacă nu circulă, nu poate fi furat. Înregistrările contabile nu pot fi furate!

MV

Sistemul TVA bazat pe plățile fractionate are un sens logic și tocmai de aceea a înlocuit vechiul ICM, care se colecta doar pe ultima verigă. Acest sistem de plăți fractionate asigură colectarea TVA de la fiecare verigă de pe lanțul de tranzacții, nu numai de la consumatorul final. Un alt principiu de bază este deductibilitatea TVA pentru operatorii care realizează activități economice și care conduce ca pe lanțul de tranzacții furnizorul să suporte TVA doar pentru diferența între colectat și deductibil. Astfel, în condițiile în care ultima verigă ar fi de exemplu o societate care intră în faliment sau insolvență, actualul sistem securizează veniturile din TVA fiind colectate în etapele anterioare.

„Dacă am lua scenariul taxării inverse generalizate, TVA nu se mai colectează deloc pe fiecare verigă a lanțului de tranzacții și dacă ultima verigă este o firmă care intră în faliment, insolvență (cazuri frecvente), deja TVA se pierde uneori definitiv. Presupunând că aceste firme, anterior intrării insolvență au avut livrări către persoane fizice sau alți neplătitori de TVA (instituții publice, școli, spitale, ONG-uri), pentru care au colectat TVA, dar neavând lichidități nu au plătit TVA la buget, la data intrării în insolvență datoriile (inclusiv cele datorate bugetului) intră la masa credală și marea majoritate sunt anulate în procesul de reorganizare.

Un alt exemplu este experiența anului 2007 când am implementat la aderare taxare inversă la toate importurile de bunuri din afara UE. La numai 6 luni, vama a constatat că veniturile din TVA scăzuseră drastic, din cauza fraudei, iar măsura a fost eliminată. În prezenta aplică taxare inversă în vamă numai contribuabilii considerați fără risc fiscal. De ce erau pierderi de venituri? Pentru că la import nu se plătea TVA, multe din importuri erau plasate pe piața neagră, fără fiscalizare, întrucât cel care importa nu mai era interesat de deducerea TVA, fiindcă nu îl plătise.

Acest fenomen s-ar repeta în scenariul aplicării taxării inverse generalizate.

Pe lângă fraudă, golul de venituri la bugetul de stat este foarte mare cel puțin în primele luni de aplicare. Taxarea inversă generalizată ar împinge colectarea TVA de la tranzacțiile pe relația B2B, adică între operatorii economici, dar nu către consumatorul final, către sistemul retail. Întrucât bugetul de stat este alimentat în majoritate de plățile din TVA ale contribuabililor pe relația B2B, taxarea inversă ar necesita un așa numit buffer pentru a ne stabili până sistemul s-ar echilibra. Ori România are nevoie de bani mâine, de unde să scoatem acest buffer?

Deci, în concluzie, taxarea inversă generalizată ar presupune renunțarea la colectarea TVA de pe lanțul de vânzări, și dispersarea colectării TVA de la peste 600.000 de operatori economici, ceea ar conduce la colaps, este imposibil de controlat și ar necesita un aparat de control imens. În prezent cca 40% din veniturile din TVA sunt alimentate de marii contribuabili (cca. 2000). Nu văd cum nu ar conduce la gol de venituri dacă dintr-o data pierdem veniturile de la marii contribuabili pe relația B2B și ne bazăm pe veniturile colectate de la consumatorii finali de la 600.000 de operatori economici. Chiar dacă între aceștia sunt și marii contribuabili, să nu uităm că există pe teritoriul României o rețea impresionantă de detailiști, care nu sunt mari contribuabili și sunt mulți.

3. *un astfel de sistem ar putea diminua fraudă de tip carusel, dar ar putea facilita apariția altor forme de fraudă;*

Vezi mai sus: elimină, nu diminuează!

Care ar putea fi acele alte forme de fraudă? Singurele la care mă mai pot gândi sunt fraudă în retail sau fraudă achizițiilor în scop personal, pe firmă, cu deducerea TVA. Ambele sunt însă extrem de ușor de combătut de ANAF.

4. *fiind un sistem total nou față de cel utilizat în prezent, implementarea lui ar implica costuri foarte mari, atât pentru operatorii economici, cât și pentru autoritățile fiscale.*

Greșit! Nu este deloc un sistem nou, el deja se aplică atât pentru achiziții/vânzări intracomunitare, cât și pentru cereale, fier vechi, imobile, telefoane mobile. Costurile de implementare pentru operatori și ANAF sunt deci zero. Mai mult, pentru ANAF ar însemna o oportunitate uriașă ce rezultă din faptul că dispar aproape complet cererile de rambursare, prin urmare cei peste 2.000 de inspectori (din aproximativ 4.000, deci peste jumătate) ar fi degrevați de aceste controale și s-ar putea ocupa de alte lucruri mai utile. Oricum, aprox. 97% din sumele cerute la rambursare sunt confirmate de inspecție, deci astăzi peste 50% din forța de inspecție generează venituri la buget de 3% din TVA cerut la rambursare... Super „eficient”, nu?

MV

Da, trebuie să cunoaștem foarte bine modul de organizare a societăților pentru a afirma că este greșit că implică costuri. Societățile au sisteme de operare și raportare necesare pentru evidențele contabile, facturare, generarea jurnalelor fiscale pentru pregătirea declarațiilor fiscale. Aceste sisteme sunt furnizate de operatori economici din țară (ex. SAGA, Total Soft) și de operatori globali cum sunt Oracle și SAP.

Operațiunile care sunt introduse în sistemul de operare și raportare necesită un algoritm de stabilire a regimului fiscal. Rezultă că orice modificare a regimului fiscal necesită o modificare a

sistemului de operare. Existența taxării inverse pentru operațiunile intracomunitare nu înseamnă că același sistem poate fi utilizat pentru tranzacțiile interne. Deci societățile ar trebui să facă modificări în sistemele de operare și raportare, ceea ce înseamnă cheltuieli pe care le-ar solicita providerii de sisteme, precum și timp de adaptare. Din informații rezultă că Cehia a evaluat acest risc și a fost și acesta unul din motivele pentru care nu a mai trecut la etapa pilot a taxării inverse.

În lipsa unui acord politic privind taxarea inversă generalizată, Comisia și-a concentrat eforturile exclusiv pe așa-numitele măsuri „convenționale” de [consolidare](#) a metodelor tradiționale de combatere a fraudei fiscale.

Evident că s-au concentrat pe măsuri convenționale, aceste măsuri necesitând și foarte mulți burocrati care să le implementeze...

MV

Nu as dori să comentez aprecieri tendențioase la adresa altor state membre

Solicitările Germaniei și Austriei de a aplica unilateral taxarea inversă generalizată nu au fost aprobate la nivel comunitar, statele membre considerând că sunt încălcate principiile de bază ale pieței comune, respectiv aplicarea unitară la nivelul UE a principiilor Directivei 2006/112/CE.

A mai fost și o solicitare a Cehiei, respinsă în 2015. Ulterior Cehia a revenit cu o [cerere](#) de proiect pilot, [cerere](#) neadmisă, dar care a forțat aprobarea Directivei 2018/2057 care permitea (în condiții foarte stricte, aplicarea taxării inverse generalizate, dar doar pentru facturi mai mari de 17.500 euro!). Această directivă a fost forțată de Cehia prin amenințarea cu veto la Directiva ATAD 1, adoptată în iunie 2016 la inițiativa Președinției Olandeze, ca răspuns la *Panama Files*.

Singura prevedere care a dat posibilitatea aplicării taxării inverse generalizate (GRCM) a fost cea de la art. 199 (c) din Directiva 2006/112, care putea fi aplicat de către statele membre doar până la 30 iunie 2022, dacă demonstreu Consiliului European îndeplinirea condițiilor expres prevăzute.

Da, este vorba de D 2018/2057 menționată mai sus. Condițiile erau ca GAP-ul unui SM care cere derogare să fie cu mai mult de 5% față de medie (noi am fost tot timpul muuult peste!), precum și ca minim 25% din GAP să provină din fraudă carusel. Domnul ministrul Boloș m-a informat, în iulie 2024, că este de 35%, ulterior a apărut un studiu al CASE conform căruia e doar 12% din GAP. Oricum, la o [cerere](#) de informații publice adresată de *The Tax Institute*, răspunsul ANAF a fost că nu se cunoaște structura GAP-ului la noi. Recent, dl. ministrul Barna a anunțat un parteneriat cu ASE și UBB pentru a calcula această structură... Deci, România nu avea cum să

ceară derogare atât timp cât noi niciodată nu am fost interesați să calculăm structura GAP-ului, deci nu avem cum arăta că îndeplinim condiția! *Good work*, MF&ANAF!

Trebuie subliniat că această soluție a fost abandonată la nivelul UE, întrucât nu și-a atins scopul, astfel că în prezent nu mai există această posibilitate în Directiva 2006/112.

Ilogic! Cum poate să nu își atingă scopul în combaterea evaziunii o măsură care nu a fost implementată???

MV

Nu putem contrazice concluziile Comisiei fără argumente. Este evident că statele membre nu au fost interesate de acest sistem, din moment ce nimeni nu îl aplică.

Cehia a creat, pe baza acestei prevederi, un proiect pilot prin care a solicitat taxare inversă generalizată, dar a renunțat ca urmare a faptului că măsura nu a ajuns la rezultatele scontate.

GRESIT ! Cehia a obținut într-adevăr derogare, dar nu a mai implementat proiectul pentru că primise derogare doar pentru 2 ani și a considerat că nu merită, nicidecum că măsura nu a produs „rezultatele scontate”...

Oricum, GAP-ul în Cehia era de doar 13,4% în 2018, iar în 2022 a ajuns la 4,2% (!!!), deci problemele lor aveau o cu totul altă dimensiune și structură față de problemele noastre!

MV

Cehia ar fi putut să solicite o perioadă mai lungă, dar a realizat că nu taxarea inversă este soluția infailibilă a combaterii fraudei.

Niciun alt stat membru nu a experimentat GRM.

Incorrect, cum arătam mai sus. Niciun stat membru nu a experimentat GRM! Nu „niciun alt stat”.

MV

Nu știu de ce este incorrect?

Prevederi aplicabile în prezent

În prezent, Directiva 2006/112, cuprinde la art. 199(b) așa-numitul mecanism de reacție rapidă, prin care se permite aplicarea taxării inverse, dar numai în anumite condiții și cu aprobarea Comisiei și numai pentru anumite sectoare, nu generalizat. Dar și această măsură se aplică numai până la finele anului 2026.

Corect, am explicat mai sus, inclusiv ipocrizia acestui mecanism... QRM a fost adoptat în 2012, când existau discuții pentru un regim definitiv (taxare inversă sau plăți fracționate *all the way*), cred că nici măcar birocrații din Bruxelles nu s-au putut gândi atunci că, în 2025, încă mai vorbim de regim definitiv, nefiind complet exclus ca actualul regim tranzitoriu să devină chiar definitiv, dar nu pentru că e unul bun, ci pur și simplu pentru că nu poate fi schimbat.

MV

Iar nu pot să comentez aprecieri tendențioase la adresa Comisiei. Este ca și când ar fi nesocotită toată munca depusă pentru implementarea unui regim definitiv de TVA din interese obscure. Dar, eu țin bine minte, fiindcă am urmărit îndeaproape proiectul de directivă pentru un regim definitiv de TVA, nu Comisia ci statele membre nu au ajuns la acord pentru finalizarea proiectului. Deci să nu punem în cărca "birocraților de la Bruxelles" decizii care nu le aparțin. Comisia este un simplu arbitru, deciziile sunt luate de statele membre.

Se consideră că digitalizarea va elimina fraude fiscale din economie (e-factura, e-decontul, SAF-T, e-transport), nemaifiind necesare măsuri arhaice precum taxare inversă. Noua directivă ViDA, care are trei piloni principali, instituie tocmai măsuri de combatere a evaziunii fiscale prin digitalizare, raportare în timp real a tranzacțiilor.

„Se consideră” de către cine? În martie 2024, dl. Patrice Pillet, director VAT Unit al DG TAXUD a cerut VEG (VAT Expert Group, în care sunt singurul membru din România) să reflecteze asupra „viitorului TVA după implementarea pachetului ViDA”, cerințele fiind: (i) simplificare, (ii) digitalizare, (iii) „green-ificare” și (iv) cât mai puțin susceptibil la fraudă. În cadrul discuțiilor, la care am participat activ (chiar extrem de activ) am fost cu toții de acord ca taxarea inversă să fie viitorul, TVA să fie bazat, *inter alia*, pe „colectarea TVA la capătul lanțului”. Au fost evitați termeni precum „taxare inversă” sau „regim definitiv” datorită solicitării exprese de a evita termeni susceptibili la dispute politice...

Taxarea inversă, „măsură arhaică”? Hmm... Păi, și atunci de ce e regula la tranzacțiile intracomunitare?

Putem chiar susține contrariul: plățile fracționate sunt mai degrabă arhaice, soluția venind din alte vremuri, când toată contabilitatea se ținea pe hârtie cu pixul sau creionul, iar declarațiile erau scrise tot așa (cel mult completate la mașina de scris, cu indigo).

MV

Cine consideră? Toate statele membre, iată ce scrie în expunerea de motive a Directivei ViDA 2025/516:

”Motivele și obiectivele propunerii

Taxa pe valoarea adăugată (TVA) este o sursă majoră de venituri în toate statele membre ale UE. Aceasta este, de asemenea, o sursă esențială de finanțare pentru bugetul UE, deoarece 0,3 % din taxa pe valoarea adăugată colectată la nivel național este transferat către UE ca resurse proprii, reprezentând 12 % din bugetul total al UE. În pofida importanței esențiale a TVA în elaborarea politicilor bugetare, sistemul de TVA este îngreunat de metodele de colectare și control al TVA sub nivelul optim. De asemenea, acesta impune sarcini și costuri excesive de asigurare a conformității.

Pierderea de venituri, cunoscută sub denumirea de „deficitul de încasare a TVA-ului”, definește problemele cauzate de colectarea și controlul TVA sub nivelul optim. Estimată la 93 de miliarde EUR în total pentru 2020, o parte semnificativă a acestei pierderi este cauzată de fraudă intracomunitară cu firme „fantomă” (MTIC). Deficitul de încasare a TVA-ului include, de asemenea, pierderile de venituri drept consecință a fraudei și evaziunii interne în domeniul TVA-ului, a sustragerii de la plata TVA, a falimentelor și a insolvențelor financiare, precum și drept consecință a calculelor eronate și a erorilor administrative. Sistemul de TVA nu numai că este predispus la fraudă, dar a devenit totodată din ce în ce mai complex și mai împovărător pentru întreprinderi. În special, normele în materie de TVA în domeniul comerțului transfrontalier, vechi de 30 de ani, nu sunt adaptate activităților comerciale din era digitală și necesită, prin urmare, o reflecție asupra modului în care tehnologia poate fi utilizată pentru a reduce sarcinile administrative și costurile aferente suportate de întreprinderi și pentru a combate, în același timp, evaziunea fiscală.

Prin urmare, în Planul său de acțiune din 2020 pentru o fiscalitate echitabilă și simplificată în sprijinul strategiei de redresare, Comisia a anunțat pachetul legislativ „Norme în materie de TVA pentru era digitală”, care a fost inclus, de asemenea, în programul de lucru al Comisiei pentru 2022. Prezenta propunere face parte din acest pachet, împreună cu o propunere de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 904/2010 în ceea ce privește modalitățile de cooperare administrativă în domeniul taxei pe valoarea adăugată necesare pentru era digitală și cu o propunere de regulament de punere în aplicare al Consiliului de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 282/2011 al Consiliului în ceea ce privește cerințele de informare pentru anumite regimuri de TVA.

În urma anunțării Planului de acțiune fiscală al Comisiei, Consiliul a declarat că „sprijină propunerea Comisiei de a clarifica, simplifica și moderniza normele UE privind taxa pe valoarea adăugată (TVA)”, „salută inițiativa anunțată de Comisie de a moderniza obligațiile de raportare pentru tranzacțiile transfrontaliere (...) și intenția Comisiei de a examina necesitatea de a adapta cadrul referitor la TVA la economia platformelor”. Rezoluțiile Parlamentului European sprijină,

în general, inițiativele de combatere a fraudei în domeniul TVA-ului . În plus, Parlamentul European și-a exprimat susținerea explicită pentru inițiativă, declarând că „așteaptă cu interes propunerea legislativă de modernizare a obligațiilor de raportare în materie de TVA” . Mai recent, Parlamentul European a adoptat o rezoluție în care a luat act de potențialul datelor și al instrumentelor digitale de a reduce birocrația și de a simplifica diferitele obligații ale contribuabililor, în special în domeniul declarațiilor privind TVA și al declarațiilor recapitulative (...) și a salutat propunerea Comisiei de a moderniza, simplifica și armoniza cerințele în materie de TVA, utilizând raportarea în timp real și facturarea electronică bazate pe tranzacții. Rezoluția subliniază, de asemenea, că diversitatea reglementărilor privind impozitarea ale statelor membre constituie o provocare dificilă și, în vreme ce salută înființarea ghișeului unic al Uniunii (OSS), rezoluția solicită extinderea domeniului său de aplicare pentru a include o gamă mai largă de servicii.

Taxarea inversă pentru tranzacții interne nu face parte din acest pachet. Numai în cazul unor tranzacții tranfrontaliere în care ar fi necesară înregistrarea unui operator economic în alt stat membru, prin extinderea OSS (ghișeul unic) se va aplica taxare inversă în sensul că beneficiarul din alt stat membru va plăti TVA, nu furnizorul. Dar, așa cum menționam, nu este vorba de tranzacții interne.”

Efectele negative ale mecanismului de taxare inversă rezultate din studii ale CE

Mecanismul de taxare inversă, în ciuda unor posibile efecte pozitive nu este o soluție perfectă și nici măcar viabilă la această dată; dimpotrivă, implică multe aspecte negative care sunt destul de greu de recunoscut și, în acest moment, imposibil de abordat.

Care or fi acele „multe efecte negative”??? Doar cel detaliat mai jos, anume că taxarea inversă intră „într-o mare contradicție” cu o soluție (plăți fracționate) cu care Laure a [venit](#) în alte vremuri (când totul era pe hârtie) și impozitul pe [consum](#) putea fi ușor nedeclarat, mai ales că, în acele vremuri, *retail*-ul modern era încă în faze incipiente, cel tradițional fiind cel dominant. Păstrăm tradițiile, dar asta nu ne împiedică să evoluăm cu vremurile pentru a folosi progresul tehnologic! Acum totul este electronic, fiscul ar trebui să știe în timp real cine ce vinde/cumpără.

MV

Da, evoluăm, exact asta propune Directiva ViDA, citez iar din expunerea de motive a acestei directive:

”O serie de state membre au introdus diferite tipuri de CRD (cerințe de raportare digitală), furnizând informații autorităților fiscale pentru fiecare tranzacție în parte. Măsurile s-au dovedit a fi de succes în ceea ce privește creșterea nivelului de colectare a TVA, datorită îmbunătățirii controlului fiscal și efectului disuasiv asupra neconformității. Creșterea aferentă a veniturilor

din TVA în perioada 2014-2019 este estimată între 19 miliarde EUR și 28 de miliarde EUR în statele membre care au introdus CRD în această perioadă, ceea ce corespunde unei creșteri anuale a veniturilor din TVA cuprinsă între 2,6 % și 3,5 % 16 .”

În primul rând, cea mai importantă caracteristică a mecanismului de taxare inversă în ceea ce privește aspectele sale negative de aplicare este faptul că acest mecanism intră într-o mare contradicție cu principiile tradiționale de aplicare a taxei pe valoarea adăugată.

Bănuiesc că autorul se referă la plăți fracționate ca fiind „principiile tradiționale de aplicare a TVA”.

Păi, și dacă taxarea inversă e în așa mare contradicție cu principiile, cum de aplicăm taxarea inversă la TOATE tranzacțiile intracomunitare B2B (între persoane plătitoare de TVA)??? Și o mai aplicăm și la vânzările de bunuri de mare risc??? Din nou, paragraful pare că nu are logică.

MV

Așa cum am explicat mai sus, nu se poate confunda taxarea inversă pentru tranzacțiile intracomunitare cu taxarea inversă generalizată pentru toate tranzacțiile interne. Pentru tranzacțiile intracomunitare a fost o necesitate din cauza eliminării barierelor vamale care a condus la eliminarea plății în vamă a TVA pentru tranzacțiile intracomunitare. Cu toate că prin proiectul de directivă pentru un regim definitiv s-a încercat aplicarea TVA pe orice tranzacție, așa cum am explicat mai sus, din cauza numeroaselor obstacole, statele membre nu au fost de acord. Să ne gândim de exemplu la state membre mari precum Franța, Germania, care ar trebui să aștepte ca veniturile din TVA colectate de furnizorii din România să le fie transferate de România după vreo 45 de zile. Este tare greu să-ți colecteze altcineva veniturile. Și apoi controlul era o problemă afara ieseire. Cine să verifice dacă un furnizor din RO a aplicat corect TVA din Germania. Cam asta ar fi presupus regimul definitiv și de aceea a fost abandonat pe termen nedeterminat.

*Lanțul standard al taxei pe valoarea adăugată implică taxe pe valoarea adăugată fracționate, în mai multe etape, care sunt suportate de furnizori. Aplicarea mecanismului de taxare inversă aduce o perturbare a lanțului taxei pe valoarea adăugată și **transformă taxa pe valoarea adăugată într-o simplă taxă pe vânzarea cu amănuntul, similară cu cele aplicate pe teritoriul Americii de Nord.***

Greșit, din nou! Taxarea inversă nu înlocuiește TVA cu *sales tax*-ul american, care nu se aplică deloc în B2B. Tot ce ține de administrarea/controlul TVA rămâne la fel, doar plata/colectarea efectivă a sumelor reprezentând TVA doar de la capătul lanțului de valoare adăugată. Companiile care fac achiziții pentru care nu există drept de deducere, plătesc TVA nedeductibil direct la buget, nu îl mai plătesc furnizorului pentru ca acesta să-l plătească la buget (de ex. 50% TVA la achiziția de autoturisme pentru care nu se ține foaie de parcurs).

MV

Colectarea TVA la capătul lanțului înseamnă de la 600.000 de contribuabili. Cred că este suficient de elocvent că este imposibil să verifici un număr atât de mare de contribuabili.

Da, s-a atins un punct sensibil, companiile care nu au drept de deducere. Aici avem bănci, societăți de asigurare, companii de stat (ex. CNAIR) , societăți imobiliare, dar și societăți în insolvență și faliment. Mai avem toate companiile care fac achiziții de vehicule cu capacitate până în 3,5 t și care în anumite condiții deduc doar 50% din TVA. În sistemul actual, furnizorul colectează TVA și plătește la bugetul de stat. Ca urmare a nededucerii TVA, aceste entități beneficiare ar trebui la rândul lor să plătească la buget TVA devenită nedeductibilă. Dar, tentația ar fi mare în cazul în care întreaga factură ar fi fără TVA, deci pe o taxare inversă generalizată furnizorul nu mai colectează TVA, statul pierzând astfel o sursă imediată pentru lichidități, iar beneficiarul ar trebui să plătească TVA nedeductibilă. Ori aici mi pot imagina că societățile în faliment sau insolvență, care au probleme mari de lichiditate nu ar mai ajunge să plătească TVA la buget (desigur vorbesc de societăți cu drept de deducere limitat), ceea ce înseamnă clar gol de venituri la buget. Să ne amintim că România a aplicat taxare inversă către companiile în insolvență în anul 2008, dar, din nou mărura a fost eliminată , de ce? Pierderi de venituri la buget.

Nici companiile de stat nu stau mai bine, și acestea au probleme cu finanțarea, deci și de aici ar trebui să aștepte bugetul să aibă bani ca să poată plăti TVA nedeductibilă.

La fel, în B2G, statul nu mai plătește TVA pentru bunuri și serviciile achiziționate (în speranța că sumele respective se întorc înapoi la buget...). Statul plătește TVA celor de la care cumpără diverse și apoi așteaptă să i se întoarcă banii plătiți de la buget înapoi în buget. Logic? Deloc!

MV

La B2G, adică achizițiile publice, statul tot trebuie să aloce bani de TVA, chiar și în ipoteza taxării inverse.

Dacă de exemplu instituția publică care face achiziții publice nu este înregistrată în scopuri de TVA, și aici avem multe exemple (școli, spitale de stat, penitenciare, etc.), un regim general de taxare inversă nu va influența cu nimic situația actuală pentru că sistemul nu se poate aplica către neplătitori de TVA, deci instituția publică va primi pe mai departe facturi cu TVA și da, bugetul va aloca în continuare bani pentru finanțarea acestui TVA.

Dacă instituția publică este înregistrată în scopuri de TVA, cum sunt de exemplu primăriile, care au achiziții publice semnificative, dar dacă acestea sunt pentru activitatea lor realizată ca autoritate publică nu vor avea drept de deducere. În sistemul actual, furnizorul colectează TVA și îl plătește indiferent dacă e plătit sau nu la timp de instituția publică. Dar, pe un mecanism de

taxare inversă generalizată? Furnizorul nu plateste la buget fiindcă nu coletează, iar bugetul așteaptă ca institutia publică să plătească TVA nedeductibilă (cea pe care trebuia să o coleteze furnizorul) , ori, dacă nu sunt bani de la buget, va plăti când va avea, și iarăși goluri în alimentarea bugetului de stat.

La fel și pentru bunurile și serviciile achiziționate de gospodării, sumele reprezentând TVA nu mai sunt împărțite între multe „buzunare” (unele fiind acum cu miile parcate prin demisoluri, așa cum arată controlul recent al Curții de Conturi), ci sunt efectiv colectate de *retailer*/furnizorul de utilități la vânzarea B2C. Mult mai puțini de controlat și în plus, mult mai ușor de colectat de la astfel de companii, acestea nefiind doar „fantome”.

Mecanismul de taxare inversă poate aborda eficient toate tipurile de „fraudă cu taxă pe valoarea adăugată”. Cu toate acestea fraudă cu taxa pe valoarea adăugată poate fi comisă în numeroase moduri și prin concepte diferite. Din acest punct de vedere, mecanismul de taxare inversă nu este considerat o soluție eficientă pentru combaterea fraudei cu taxa pe valoarea adăugată și a evaziunii fiscale în general, ci doar în forma sa specifică.

Mi se pare mie sau **autorul se contrazice**? La începutul paragrafului de mai sus ne spune că „poate aborda eficient **toate** tipurile de fraudă”, după care pare că se răzgândește și ne spune că „mecanismul nu este considerat o soluție eficientă”...

Care sunt acele „numeroase moduri” și „concepte diferite”? Cumva, autorul aruncă cuvinte? Eu știu câteva moduri, nu sunt multe, și în toate, taxarea inversă funcționează perfect (frauda carusel, TVA neplătit de firme aflate în insolvență) sau parțial (evaziune, nu da bon/factură în B2C, dar atunci nici nu ia factură – că poate fi ușor prins, bugetul pierzând doar TVA pe valoarea adăugată de vânzătorul final).

La urma urmei, TVA e doar un impozit, nu e un sistem filozofic, așa cum vor unii să-l facă să pară.

MV

Aici sunt afirmații circulare, se revine mereu la aceeași idee, dar fără argumente. Eu nu cred că există nicio contradicție în cele menționate. Taxarea inversă poate funcționa bine numai sectorial, nu general.

Să ne amintim totuși că prevederile art 199, 199a și 199b din Directiva TVA nu sunt măsuri definitive. Chiar dacă de-a lungul anilor s-a prelungit aplicabilitatea lor, se consideră că acestea nu vor mai fi necesare la un moment dat, când statele membre vor avea instrumente de verificare eficiente.

În plus, în ceea ce privește mecanismul de taxare inversă „opțional”, acest efect este restricționat în anumite sectoare, care suferă mai mult de fraudele cu taxa pe valoarea adăugată și unde se

poate aplica taxarea inversă opțională. Aceasta înseamnă că fraudele comise cu o metodologie diferită (de exemplu, „vânzările pe piața neagră”) pot fi comise în numeroase moduri și prin concepte diferite.

În plus față de ce? Că mai sus autorul nu zice nimic...

Iar vânzătorilor „pe piața neagră” nu le pasă nici de plăți fracționate și nici de taxare inversă! Că de aceea sunt „pe piața neagră”, că nu dau niciun fel de factură. Aducerea în discuție a pieței negre este complet nerelevantă când discutăm de taxare inversă vs. plăți fracționate!

MV

Piața neagră este un fenomen pe care nu-l poate combate nici taxarea inversă, dar îl poate favoriza. Asa cum am menționat mai sus, am avut exemplul importurilor care la aderare au trecut pe taxare inversă. A favorizat piața neagră, neplata TVA în vamă s-a finalizat în multe cazuri cu plasarea bunurilor pe piața neagră, fără nicio fiscalizare, nici TVA nici alte taxe. Acest lucru poate fi oricând confirmat de organele vamale.

Am mai încercat și taxarea inversă către societăți în faliment/insolvetă în 2008, și iar am avut un eșec, deci avem exemple...

În cadrul schemei standard de TVA utilizată în mod obișnuit în țările Uniunii Europene, orice agent economic din lanțul de aprovizionare este responsabil pentru TVA-ul de ieșire plătit autorităților fiscale. Chiar dacă nu depune factura fiscală și, în consecință, nu plătește acest TVA de ieșire; autoritățile fiscale ar reține în continuare TVA-ul de intrare.

Bănuiesc că autorul se referă la „TVA colectat”, că eu unul de „TVA la ieșire” nu am auzit...

MV

Cu regret trebuie să menționez încă odată că aprecierea este malițioasă. În limbajul uzual orice specialist utilizează noțiunile de TVA la ieșire pentru vânzări și TVA la intrare pentru achiziții. Și asta nu de azi de ieri, dintotdeauna. Până și Curtea de Justiție a Uniunii Europene vorbește în jurisprudență de TVA din amonte și din aval, fără să se formalizeze.

Taxarea inversă nu schimbă nimic în ceea ce privește înregistrarea TVA (atât pentru TVA plătit, cât și pentru TVA colectat). Schimbă doar plata.

În cadrul aplicării mecanismului de taxare inversă, persoana impozabilă aflată la capătul lanțului de aprovizionare, care este împovărată cu întreaga sumă a TVA-ului, are mai multe stimulente pentru a obține livrări neclare care nu vor fi niciodată declarate sau, chiar mai rău, vor dispărea complet.

Cum poate fi „împovărată” persoana de la capătul lanțului? Dimpotrivă, are un avantaj în ceea ce privește propriul *cash-flow* (că doar colectează, nu și plătește).

Să explic:

- La capătul lanțului este supermarketul;
- Supermarketul nu plătește efectiv TVA pe mărfurile puse la raft, dar colectează TVA la vânzări (pe care îi plătește integral la buget, pe 25 ale lunii următoare).
- Deci, supermarketul nu are nicio povară, dimpotrivă, un avantaj pe *cash flow*. În plus, are un avantaj, datorită termenului lung de plată către furnizori;
- În fapt, taxarea inversă ar ajuta [cash](#) flowul celui care (în acest exemplu) vinde la supermarket, acesta trebuind acum, în imensa majoritate a cazurilor, să plătească TVA la buget înainte să i se plătească factura de către supermarket...
- **MV**

În primul rând la capătul lanțului nu sunt doar supermarketuri, sunt și mici magazine dispersate în tot cuprinsul țării.

De aici și expresia livrări neclare. Pot exista multe astfel de magazine care, neplătind TVA la achiziții, vor fi tentate să nu fiscalizeze o parte din vânzări pentru a nu colecta TVA. Aici chiar am putea să ne trezim cu o tendință a neplătitorilor de TVA (mici întreprinderi) să solicite înregistrarea în scopuri de TVA, tocmai în scopul de a primi facturi fără TVA și apoi nefiscalizarea unei părți din vânzări.

Dar cea mai importantă consecință a taxării inverse generalizate s-ar manifesta la furnizorii de utilități energie electrică, gaze, apă. Societățile care fac astfel de operațiuni, primesc în prezent facturi cu TVA la achiziții, pe care îl scad din taxa colectată pentru vânzări. În acest fel presiunea este mai mică, fiindcă TVA de plată este doar o diferență între TVA dedusă și TVA colectată. În sistemul de taxare inversă generalizată, marii distribuitori de utilități ar primi facturi fără TVA, dar ar colecta TVA la livrările către populație. Și da, aici deja ar avea o mare presiune, există o rată mare de neîncasare a facturilor de la populație, sau întâzieri, ceea ce ar face ca aceste societăți să finanțeze TVA colectată din resurse proprii până la încasarea de la persoanele fizice. Este cunoscut și faptul că societățile care furnizează utilități procedează la cca. 6 luni la vânzarea creanțelor neîncasate de la persoane fizice.

Să nu uităm și de problema firmelor care intră în insolvență, despre care am vorbit mai sus.

Mecanismul de taxare inversă nu poate împiedica, de asemenea, migrarea fraudei către alte sectoare care nu erau vulnerabile înainte, chiar dacă fraudă este efectiv eliminată complet în sectoarele respective care se bucură de beneficiile aplicării mecanismului de taxare inversă.

Hai să vedem logic:

1. taxarea inversă elimină acum fraudă în sectoarele în care este aplicată (că din acest motiv se aplică!);
2. Taxarea inversă nu poate împiedica migrarea fraudei în sectoarele care nu erau vulnerabile (afirmația poate fi corectă);
3. Aplicăm GRCM.

Unde mai migrează fraudă? Că GRCM tocmai asta înseamnă: taxare inversă pentru tot. Dacă azi, niște sectoare „se bucură de beneficiile aplicării mecanismului de taxare inversă” și de mâine toate sectoarele se vor bucura de aceleași beneficii, unde mai poate migra fraudă?

Știu, sunt ironic.

MV

Din experiența altor state membre, implementarea taxării inverse într-un anumit sector a creat acest fenomen de mutare a evaziunii în alt sector. Este cazul Poloniei, care atunci când a implementat taxare inversă la oțel, a constatat mutarea fenomenului evazionist către livrarea de telefoane, laptopuri și alte componente electronice.

Frauda poate migra și în alte state membre. Imi amintesc dederogările obținute de România pentru taxarea inversă la cereale, am avut reacții negative din partea Ungariei și Bulgariei pe considerentul că fraudă va migra la ei. A fost destul de dificil să obținem aceasta derogare. Noi am introdus taxarea inversă la cereale înainte să se modifice Directiva 2006/112 și să permită acest lucru fără derogări (nart. 199a).

Mai mult, aplicarea potențială a mecanismului de taxare inversă nu poate împiedica generarea și răspândirea rapidă a unor noi tipuri sofisticate de fraudă cu taxa pe valoarea adăugată, unde aplicarea mecanismului de taxare inversă nu are absolut nicio utilitate.

Care sunt acele „tipuri sofisticate de fraudă cu TVA”? Aplicarea GRCM înseamnă păstrarea neschimbată a actualului sistem de contabilizare și declarare a TVA, doar elimină plățile de TVA pentru aproximativ 90% dintre companii, dar le concentrează la restul de 10%, aceștia din urmă fiind și „la vedere” (furnizori de utilități, magazine mari sau mici, hoteluri, restaurante, frizerii, etc.) în tot ce înseamnă B2C.

MV

Eliminarea plăților pe tot lanțul prezintă riscul pe care l-am menționat mai sus, când ultimul de pe lanț intră în insolvență.

Nu stiu de unde aceste cifre? Fiindcă avem cca 600.000 de contribuabili si numai 2000 de mari contribuabili. Nu pot fi doar 10% din toti acestia detailisti, cred ca proporția este exact invers.

Hai să vedem și în B2G, B2B ce „sofisticări” pot apărea:

4. În B2G: statul nu mai plătește TVA la furnizori, furnizorul aplică taxare inversă. Cât de sofisticat poți fi să furi banii ce nu ies din Trezorerie? Poate doar prin fraudă bancară, că la altă „sofisticăreală” nu mă pot gândi... Oricum, asta se poate întâmpla și acum, nu are de a face cu TVA.

MV

În relația B2G rog să vedeți explicația pe care am dat-o mai sus

5. În B2B: vânzătorul aplică taxare inversă (deci nu are ce fura!), iar dacă comparatorul nu are drept de deducere al TVA, plătește direct la buget (aici avem bănci, societăți de asigurări, școli, spitale – nu fantome!).

MV

Și aici am explicat mai sus fenomenul

Deci, oare la ce „tipuri sofisticate de fraudă la TVA” se gândește autorul?

Un alt aspect important este că aplicarea mecanismului de taxare inversă se bazează pe o Directivă, un instrument care solicită anumite rezultate din partea statelor membre, dar lasă statelor membre libertatea de a alege mijloacele pentru a atinge acest obiectiv. Mecanismul de taxare inversă nu se aplică în aceeași manieră în toate statele membre și, de asemenea, măsurile unilaterale impuse întreprinderilor locale de către autoritățile fiscale interne pot fi destul de disproportionale, fără a putea în cele din urmă să elimine fraudă.

Nu înțeleg logica acestui paragraf, deci nu îl pot comenta. Doar întreb, ce poate fi disproporționat în taxare inversă? Dacă ar fi, atunci nu s-ar baza tot comerțul intracomunitar pe acest sistem... Disproporționat ar fi să reintroducem vămii ca să nu mai avem deloc taxare inversă!

Fraudele cu „comercianții fantomă” și, în special, fraudă carusel intracomunitară creează un efect de fraudă „dublă”. Din păcate, aplicarea mecanismului de taxare inversă poate oferi o soluție pentru orice etapă intermediară, cu excepția nivelului comerțului cu amănuntul. În această etapă, posibilitatea fraudei cu taxa pe valoarea adăugată există încă și, în plus, este mult mai profitabilă.

Să înțeleg că autorul nu are o problemă cu faptul că taxarea inversă face imposibilă fraudă de către „comercianți fantomă” (pe care nu îi poți controla că nu îi vezi, iar dacă ajungi aproape să

îi vezi, ajungi la niște fantome albaneze, pe care chiar că nu le mai prinzi!) și are o problemă cu o posibilă creștere a fraudei la comerțul cu amănuntul (pe care îl vezi, că, dacă nu îl vede ANAF, nu îl vede nici cumpărătorul și, deci, nu are ce fraudă)???

MV

Nu comentez afirmații care sunt repetitive în acest document

*Atunci când un stat membru ia decizia de aplicare a mecanismului de taxare inversă, aceasta **implică numeroase costuri administrative și de conformitate atât pentru guvern, cât și, cel mai important, pentru întreprinderile care sunt înregistrate** în această țară în scopuri de TVA. Obligațiile administrative impuse întreprinderilor în cazul aplicării mecanismului de taxare inversă constau, în general, într-o declarație specifică în declarația de TVA și o declarație pe facturi. Cu toate acestea, aproximativ o treime din statele membre impun obligații care depășesc acest aspect.*

Măi să fie! În ce constau aceste costuri? Toate declarațiile există deja.

MV

Am explicat mai sus, societățile au sisteme de operare și raportare, ori acestea trebuie reconfigurate. Da, implică costuri reconfigurarea tuturor sistemelor informatice și de gestiune.

În mod normal, costurile administrative care împovărează o afacere sunt costurile de implementare a unei noi practici, costurile de conformitate continue, sacrificiile fluxului de numerar și, în cele din urmă, un număr mai mare de angajați pentru a face față acestor cerințe.

În general, nu se aplică un prag pentru aplicarea mecanismului de taxare inversă, astfel încât bunurile și serviciile sunt supuse mecanismului de taxare inversă, indiferent de valoarea lor pentru tranzacțiile calificate. Aceasta înseamnă că, în cazul întreprinderilor cu profit redus, aplicarea mecanismului poate fi foarte împovărătoare și disproporționată.

Costuri (imense!) de implementare au fost cele cu RO e-Factura, RO e-Transport, RO e-etc. Taxarea inversă deja funcționează, deci nu necesită costuri de implementare, reducând și costurile de conformare.

Foarte interesantă referirea la „sacrificiile fluxului de numerar”!

Sacrificii pentru cine?

MV

Este din nou o afirmație repetitivă, am explicat deja mai sus.

Pentru companiile care emit facturi cu TVA, nu încasează până pe 25 ale lunii următoare și trebuie să scoată [bani](#) din cont sau să se împrumute să plătească TVA la buget? Aici mi se pare că nu e niciun sacrificiu, dimpotrivă, e beneficiu!

MV

Dar să nu uităm exemplul cu furnizorii de utilități, pe care l-am menționat mai sus. Ei nu au niciun avantaj, dimpotriva, o mai mare presiune.

Singurii la care mă gândesc că pot fi afectați sunt companiile care fie nu își achită datoriile la furnizori (deși ele deduc TVA), fie impun termene de plată foarte lungi și beneficiază de banii furnizorilor (aici mă gândesc la câteva companii foarte mari care nici nu discută termene de plată mai mici de 60 de zile, timp în care tu – vânzător, ai deja de plată TVA la buget).

MV

Acestea sunt cazuri izolate, nu putem generaliza.

În ceea ce privește pragul: deși consider că ideal ar fi GRCM fără prag, pentru că nu trăim într-o lume ideală, iar în lumea noastră se „pun pe firma” tot felul de cheltuieli personale (deduc TVA, nu mai e nevoie să scoată [bani](#) din firmă ca dividende, evită deci și impozitul pe dividende), obicei nederanjat de ANAF deși avea toate informațiile necesare încă dinainte de RO e-Factura, prin D394 – prefer să propun GRCM pe modelul de la telefoane mobile/calculatoare: **doar la facturile peste 5.000 euro** (posibil chiar mai redus, dar e nevoie de o analiză), prag ce poate fi scăzut sau poate chiar eliminat atunci când ANAF va fi ceva mai eficient.

MV

Înțeleg că dl. Biriș ar fi în favoarea stabilirii unui prag valoric pentru aplicarea taxării inverse. Această variantă am analizat-o încă de prin anul 2010 în cadrul MFP. Este cea mai dificilă metodă, fiindcă se ajunge la spliturirea facturilor, astfel încât să fie sub pragul aplicării taxării inverse, cu numeroase consecințe. Ori se poate ajunge la reîncadrarea de către organele fiscale a unor tranzacții ca fiind supuse taxării inverse pe considerentul că au fost splituite artificial facturile pentru a se ocoli taxarea inversă, sau, dimpotrivă, facturi cu valoare peste pragul admis pentru care se aplica taxare inversă dar care ar putea fi reîncadrate ca fiind artificial incluse în aceeași factură tomăi pentru a evita colectarea TVA și aplicarea taxării inverse.

*Un alt impact negativ care derivă din aplicarea mecanismului de taxare inversă îl reprezintă problemele de [lichiditate](#) cu care se confruntă furnizorii și guvernul. Evident, atunci când plățile nu sunt continue și fracționare în fiecare etapă a lanțului taxei pe valoarea adăugată, acestea sunt în mod normal amânate, ceea ce reprezintă evident o **gaură neagră** în ceea ce privește veniturile fiscale ale statului.*

Unul dintre marile avantaje ale GRCM este tocmai neutralitatea reală a TVA în B2B. În B2B, orice furnizor este și client, iar, dacă avem GRCM, impactul pe lichiditatea companiilor este pozitiv (cu excepția celor menționați mai sus, care nu mai pot folosi la TVA „colectat” de furnizorii lor).

În ceea ce privește Guvernul, afirmația este parțial corectă: va exista un [deficit](#) de finanțare pe termen scurt (3-4 luni), dar doar pe *cash-flow*. Este vorba de sumele din deconturile negative de TVA (cu sau fără bifa de rambursare). Nu știm însă cât este suma, am întrebat la ANAF și nu am primit răspuns. În funcție de sumă putem calcula exact și nevoia de finanțare. Estimarea mea este că putem avea un [cost](#) (*one-off!*) de 100 – 150 milioane de euro și un [beneficiu](#) de 5 - 6 miliarde de euro (anual). Pot explica modul cum am estimat.

MV

Am vorbit mai sus despre acest buffer pe termen scurt. România are nevoie de bani mâine.

Nu comentez calcule care nu sunt realizate de o autoritate recunoscută în materie.

Nu pot fi de acord cu afirmația că GRCM reprezintă o „**gaură neagră**” în ceea ce privește veniturile bugetare”: nu afectează veniturile, poate amâna însă ușor o parte a acestora, pentru o perioadă limitată de timp. În principal mă refer aici de sumele pe care bugetul „stă” din momentul plății TVA de către furnizorul contribuabilului la buget și până când statul rambursează contribuabilului acel TVA.

Dau un exemplu, pentru o mai bună înțelegere:

6. Un fermier cumpără, în iunie 2025, un tractor cu 100.000 + TVA. Plătește furnizorului 119.000;
7. Presupunem ca furnizorul achiziționează tractorul din UE, cu taxare inversă;
8. Pe 25 iulie, furnizorul plătește **19.000** la buget;
9. Tot pe 25 iulie, fermierul cere 19.000 la rambursare și îl primește efectiv în termenul legal de 45 de zile.
10. Dacă am avea GRCM, cei 19.000 nu ar mai circula de la fermier la furnizor, de la furnizor la buget, de la buget la fermier;
11. Costul pentru buget: presupune o dobândă de 7% pe an, pentru 45 de zile rezultă o dobândă de $19.000 \cdot 0,875\% =$ **166,25 lei**;
12. Statul nu mai face însă control pentru rambursare, deci reduce costul;
13. Statul elimină riscul ca furnizorul să nu îi plătească cei 19.000;
14. Statul reduce costul de finanțare pentru fermier;

15. Singurul care pierde este furnizorul, care nu „stă” câteva săptămâni pe banii fermierului. În fapt, nici el nu pierde, că fermierul nostru probabil ar fi luat tractorul direct din UE, să nu mai finanțeze cei 19.000.

Sper că exemplul e util pentru o mai bună înțelegere a faptului că „gaura neagră” nu există.

MV

Exemplul de mai sus este simplist, nu ține cont de numeroasele impedimente.

Eu aș da alte exemple:

- 1) O societate cumpără produse supuse taxării inverse de la un alt plătitor de TVA în valoare de 1000lei
- 2) TVA de 190 de lei nu se menționează pe factură ci este calculat de beneficiar care aplică taxare inversă
- 3) Beneficiarul nu vinde legal aceste bunuri, ele sunt plasate pe piața neagră
- 4) În acest moment statul are un gol de venituri de 190 lei pe care nu i-a colectat de la furnizor

Sau

- 1) O instituție publică, care are cod de TVA cumpără bunuri de la un furnizor care aplică taxare inversă, putem utiliza aceleași cifre, 1000 lei baza și 190 lei TVA
- 2) Instituția publică ar trebui să nu deducă acest TVA și să-l plătească la buget, dar, nu are finanțare, nu poate plăti
- 3) Când va fi alimentat bugetul??? Când vor fi bani de finanțare, până atunci ” gaura neagră”

Sau

- 1) Un producător auto vinde un lot de 1000 de mașini către un distribuitor. Valoare 1.000.000 lei. În sistemul actual furnizorul ar fi colectat TVA de 190.000 lei pe care îl plătește la buget până pe 25 a lunii următoare acestei vânzări.
- 2) Distribuitorul aplică taxare inversă, deci nu va solicita într-adevăr nicio rambursare de TVA. Dar, la rândul său vinde autovehiculele atât către plătitori de TVA cât și către persoane fizice
- 3) Către plătitorii de TVA aplică taxare inversă, deci nu colectează. Beneficiarii trebuie să analizeze dacă au sau nu drept de deducere și dacă nu au drept de deducere integral ar trebui să plătescă TVA care rămâne nedeductibilă (să nu uităm că la vehicule avem limitarea deducerii la 50% în unele cazuri, destul de frecvent).
- 4) La vânzarea către persoane fizice distribuitorul va colecta TVA

- 5) Iata deci ca statul, pe un asemenea lanț, va fi alimentat cu venituri de abia la finalul lanțului, ori la livrarea către consumatorul final, ori la livrarea către o persoană care nu are drept de deducere.

By the way, am avut situații în care furnizorii români au trebuit să implementeze structuri comerciale (vânzări prin intermediul unor firme din UE, în special Bulgaria), nu pentru a face fraudă (că nu aveau cum), ci doar pentru a putea face față concurenței furnizorilor străini. ANAF a considerat că sunt structuri artificiale și a sesizat (degeaba) organele de urmărire penală. Cum să faci fraudă implementând o structură prin care să obții aplicarea taxării inverse către cumpărătorul final, taxarea inversă fiind instrument de combatere a fraudei???

MV

Nu comentez, nu cred că excepțiile susțin ideea taxării inverse

Deși veniturile care cresc datorită restricționării activităților frauduloase este într-adevăr un fapt, nimeni nu poate supraveghea faptul că restanțele la taxa pe valoarea adăugată în sectoarele specifice în care se aplică mecanismul de taxare inversă tind să se înmulțească în timp și, în plus, cresc mult mai rapid în comparație cu ratele de colectare a taxei pe valoarea adăugată care sunt atribuite mecanismului.

Credeam că autorul se referă la taxare inversă generalizată (GRCM), nu la taxare inversă sectorială – că asta deja există...

MV

Desigur, fiindcă taxarea inversă sectorială este singura aplicată, GRCM nu a aplicat nimeni, nu știm ce efecte are, putem doar să presupunem, să facem scenarii.

Atunci când se aplică mecanismul de taxare inversă, acest fapt prevede că furnizorul nu încasează într-adevăr nicio taxă pe valoarea adăugată de la destinatar. Acesta este rezultatul dorit al taxării inverse, deoarece scopul final este împiedicarea furnizorilor necinstiți să poată accesa sumele aferente taxei pe valoarea adăugată și pe care să nu le plătească la bugetul public.

Această strategie are, din păcate, consecințe nedorite, în sensul că duce la o lipsă de lichiditate pentru comercianții onești. Este o secvență logică că, cu cât un furnizor este mai în josul lanțului, cu atât lichiditatea este afectată mai negativ și invers.

Am explicat mai sus de ce contribuabilii onești nu au nicio problemă cu lichiditatea în cazul aplicării GRCM, nu mai repet. Aplicarea taxării inverse pe anumite produse îi afectează însă serios exact pe producătorii acelor produse (frauda nu era făcută de producători, ci de comercianți care achiziționau produsele cu risc!), pentru că aceștia trebuie să pre-finanțeze TVA

la achizițiile proprii, până la rambursare. Exemplul cel mai bun aici sunt producătorii români de cereale (care plătesc TVA și nu colectează TVA, deci nu pot compensa, trebuie să ceară și să aștepte rambursarea), de aceea am și dat exemplul de mai sus.

MV

Reamintesc exemplele legate de furnizorii de utilități, care sunt onești, dar care ar pierde pe mecanismul taxării inverse generalizate.

Frauda intracomunitară a „comercianților fantomă” centralizată în furnizarea de [servicii](#) este o altă slăbiciune a mecanismului de taxare inversă, deoarece furnizarea de [servicii](#) este extrem de sensibilă și susceptibilă la fraudă. Deși în mod tradițional schemele de fraudă ale „comercianților fantomă” vizează bunurile și nu serviciile, nu există nimic care să justifice excluderea acestui tip de fraudă atunci când serviciile sunt furnizate transfrontalier, iar aplicarea mecanismului este obligatorie prin natura sistemului TVA.

Datorită formei și naturii lor necorporale, serviciile sunt semnificativ dificil de urmărit în comparație cu bunurile tangibile și nu necesită același nivel de raportare a TVA ca și livrările acestora din urmă. În plus, pe măsură ce guvernele naționale au încercat să spargă lanțurile de fraudă de tip carusel prin blocarea activă a cererilor de rambursare, industria fraudei a dezvoltat noi strategii pentru a-și camufla activitățile frauduloase, prin utilizarea greșită a mecanismului de taxare inversă acolo unde se aplică furnizărilor transfrontaliere de servicii.

Serviciile necesită exact același nivel de raportare... Serviciile B2C sunt într-adevăr mai susceptibile la fraudă prin nedeclarare, dar asta nu are de-a face cu GRCM sau plăți fracționate.

MV

Nu mi se pare suficient argumentat.

Având în vedere toate aspectele negative ale mecanismului de taxare inversă, Uniunea Europeană și statele membre au dreptate să ezite în a impune un mecanism generalizat de taxare inversă pentru toate tipurile de prestări. Acest lucru ar crește enorm efortul și costurile guvernelor pentru a-și proteja veniturile din taxa pe valoarea adăugată în comparație cu situația actuală.

Este doar o afirmație fără explicație... Comisia vede taxarea inversă ca metodă de combatere a fraudei, dar într-adevăr există reticență la generalizarea ei, din diverse motive (birocrații care nu vor simplificare, Mafia care nu vrea eliminarea fraudei, confortul unui sistem care, în unele țări, chiar funcționează, etc.).

MV

Nu comentez acuzele aduse Comisiei care este un simplu arbitru, statele membre sunt cele care decid. Nu putem să considerăm de rea credință nici Comisia nici alte state membre.

*Administrațiile fiscale ar trebui, de asemenea, să mărească semnificativ numărul funcționarilor de control pentru a face față riscului mai mare care decurge din **distribuirea datoriei fiscale pe un număr mai mare de persoane impozabile**, fără a mai vorbi de costurile ridicate de înființare și operare a noilor sisteme.*

Asta chiar e culmea! Peste 50% dintre inspectorii fiscali ai ANAF lucrează astăzi să soluționeze cererile de rambursare ale contribuabililor care își așteaptă banii, cereri de rambursare care ar dispărea în imensa lor parte dacă am implementa GRCM, iar autorul spune că trebuie mărit numărul de funcționari? Autorul ori nu înțelege nimic din TVA, ori pur și simplu protejează *status-quo* (9 miliarde euro lipsă la socoteala finală!).

Cum poate autorul să scrie că datoria fiscală (bănuiesc că se refera la TVA de plata efectiv la buget) se distribuie pe un număr mai mare de persoane impozabile când GRCM înseamnă tocmai concentrarea colectării la capătul lanțului, deci doar de la persoanele impozabile care vând în B2C, nici măcar cele care vând în B2G sau B2B (ca acolo plătești cumpărătorul)???

MV

Nu este culmea, este efectul unei taxări inverse generalizate, adică controlul a 600.000 de contribuabili, în loc de 2000 de la care provin majoritatea veniturilor din TVA.

În plus, ar coexista simultan două sisteme diferite de impozitare indirectă, întrucât mecanismul de taxare inversă se aplică numai tranzacțiilor dintre întreprinderi; sistemul tradițional ar trebui, prin urmare, păstrat pentru tranzacțiile în care bunurile sau serviciile ajung în mâinile unor persoane fizice.

Devine evident că autorul nu e specialist în TVA... Specialiștii știu că putem vorbi de taxare inversă DOAR între entități (companii, PFA) înregistrate în scop de TVA. La vânzarea către persoane fizice vorbim de B2C, acolo nici nu poate fi vorba de taxare inversă, cumpărătorul plătește TVA (la fel ca și acum).

MV

Cum să nu știe autorul că taxarea inversă se aplică doar între plătitori de TVA? Dar, autorul le vorbește și celor care nu cunosc TVA atât de bine, un nespecialist nu are de unde să știe nici ce este B2C, nici B2B, nici de ce nu se poate aplica taxare inversă doar între plătitori de TVA. Este bine să vorbim în așa fel încât să înțeleagă și nespecialiștii în materia TVA.

Chiar și soluția aplicării unui „mecanism hibrid de taxare inversă”, care s-ar aplica în general, dar numai dacă furnizarea de bunuri depășește un anumit prag, ar trebui evitată, având în vedere aspectele negative ale aplicării mecanismului de taxare inversă.

Am explicat mai sus, nu mai comentez.

MV

La fel și eu

Frauda ar exista în continuare și ar prospera în diverse moduri; furnizori care încearcă diverse furnizări sub prag, bunuri „scutite de taxă” care ies în alte state membre ale Uniunii Europene, tranzacții pe piața neagră sau chiar deturnarea numerelor de identificare a taxei pe valoarea adăugată.

Da, aici autorul are dreptate, se pot încerca fracționări pentru vânzări sub prag, dar asta înseamnă că problemele care există azi la scară mult mai mare vor fi doar mult reduse, nu complet eliminate. Am explicat de ce nu propun GRCM fără prag, anume din cauza practicii achizițiilor de valoare mică pe firmă (la toate magazinele unui mare *retailer* de haine, chiar și la cele unde firma vinde lenjerie intimă, ești întrebat dacă vrei factura!). Odată ce ANAF va fi capabil să proceseze informația primită, problema poate fi rapid rezolvată (pot explica) și se poate renunța la prag.

MV

Pragul l-am explicat mai sus, conduce doar la abuzuri.

Aceasta implică faptul că nu merită absolut să te bazezi pe deplin pe un sistem complet nou, care cu siguranță nu va rezolva radical problema fraudei cu TVA și, în plus, va genera sarcini disproporționate pentru state.

Da, mai bine să ne bazăm pe un sistem care ne produce aproape 9 miliarde euro pagubă. An de an!

Am explicat cum e și cu „sarcinile disproporționate”: nu există. Nu mai insist aici.

MV

Si eu am incercat sa explic, nici eu nu mai insist, dar, cred că rezultă din cele menționate că nu sunt de acord cu dl Biriș

Practica eșuată a României de a aplica taxarea inversă la importuri

România a aplicat în anul 2007 taxare inversă pentru toate importurile de bunuri din afara UE. Măsura a fost abrogată de urgență din cauza scăderii bruște a lichidităților și respectiv a veniturilor la bugetul de stat. Mărfuri provenite din China, Turcia, și alte țări, treceau de vamă

prin taxare inversă, fără plată, după care erau plasate pe piața neagră, în acest caz fiind pierderi mari de venituri la buget.

Organele vamale cunosc aceste aspecte, este și motivul pentru care taxarea inversă la importuri este limitată pentru anumite categorii de importatori considerați de mare încredere pe baza comportamentului lor fiscal istoric.

De curând, organele vamale au solicitat ca certificatele pentru aplicarea taxării inverse în vamă să nu mai aibă valabilitate de 5 ani, ci doar de 6 luni; de asemenea, au exclus persoanele autorizate ca AEO de la aplicarea fără condiții a taxării inverse la importuri. Toate acestea sunt semne evidente ale blocajului adus de taxarea inversă la importul de bunuri.

Așa a fost în 2007, corect. Intrând în UE complet nepregătiți, fraudă carusel a explodat la achizițiile din Uniune. Necollectarea TVA în vamă a însemnat doar că fraudă carusel a putut funcționa și la importuri, nu numai la achizițiile intracomunitare. Niște „băieți” erau pregătiți să fure masiv în termen foarte scurt. Și au furat, în special prin portul Constanța! Oricum, problema a fost doar parțial rezolvată, odată cu reintroducerea plății TVA în vamă (pentru cei care nu obțin certificatul de amânare a plății în vamă). Ce s-a întâmplat? Rețelele de fraudă nu au mai importat mărfurile prin Constanța, ci prin Varna, iar de acolo le aduc în România, cu taxare inversă. Un pic mai complicat logistic, dar rezultatul e același.

MV

Și la ce ar ajuta taxarea inversă generalizată?

Concluzii preliminare

- ***Taxarea inversă generalizată nu mai este prevăzută de Directiva 2006/112 ca urmare a numeroaselor studii care au arătat deficiențele acestei măsuri; chiar și atunci când a existat o reglementare în acest sens, statele membre nu au aplicat-o; în concluzie, România nu ar putea aplica taxarea inversă generalizată și nici nu ar putea solicita o derogare în acest sens, fiind un proiect abandonat de UE;***

Corect.

- ***Franța este statul membru care se opune cel mai vehement introducerii taxării inverse generalizate***

Corect.

- ***Cadrul legal oferit în prezent de Directiva 2006/112, presupune aplicarea taxării inverse pentru anumite sectoare cu risc de fraudă ridicat, în baza art.199 (b) din Directiva 2006/112, dar numai în anumite condiții și pentru anumite sectoare cu prezentarea***

concretă a necesității extinderii mecanismului, dar în niciun caz taxare inversă generalizată.

Corect. Putem însă cere o derogare pentru proiect pilot, precum Cehia la ECOFIN-ul din 15 ianuarie 2016. Șansele noastre acum sunt mult mai mari.

MV

Incorect, nu mai putem solicita o derogare, fiindcă ni s-ar spune că avem în directivă mecanismul de reacție rapidă, că putem să lărgim sfera sectoarelor la care aplicăm taxare inversă, dacă putem demonstra cum se produce fraudă masivă.

Oricum, ultima derogare de la Comisie, pentru facturarea electronică, am obținut-o după mai bien de un an de la solicitare. Este incorect să afirmi că derogarea se poate obține în câteva zile. Și în etapa actuală, nu cred că România ar dori să înceapă o nouă guvernare și să aplice taxare inversă fără să solicite derogare, în condițiile în care ne dorim o Europă unită.

- ***Veniturile colectate din TVA în 2025 (5 luni) provin în procent de cca. 40% de la marii contribuabili (19,6 miliarde de lei din totalul de 48,9 miliarde de lei). Rezulta că 60% din TVA se colectează de la contribuabilii mici și mijlocii care au o dispersie foarte mare pe teritoriul național. Taxarea inversă generalizată ar muta colectarea de TVA spre contribuabilii mici și mijlocii într-o proporție și mai mare. Numărul contribuabililor mari comparativ cu totalul operatorilor economici este foarte mic (cca. 2.000) și mai ușor de verificat de organele fiscale, față de numărul total al contribuabililor activi (cca. 600.000)***

Greșit. Cum să muți colectarea de la mari la mici? Este exact invers, *retailul* (B2C) fiind dominat de *retailul* modern, *retail* deținut de mari contribuabili.

MV

Nu este gresit, nu numai marii contribuabili au vânzări en detail (sau retail), sunt așa cum am tot menționat peste 600.000 de agenți economici.

- ***TVA de plată declarat în România în 2024 aferent comerțului cu amănuntul reprezintă cca. 13% din totalul TVA de plată declarat. Rezultă că cca. 87% din TVA de plată declarat de contribuabili provine de pe lanțurile de tranzacționare anterioare care, în ipoteza aplicării taxării inverse generalizate ar fi eliminat și mutat spre ultima verigă a tranzacției finale. Riscul de a se crea un gol de venituri la buget este foarte mare.***

Riscul e mult mai mic decât sugerează autorul. Nu face o analiză pentru viteza de rotație a stocurilor, nu spune nimic de utilități (altă parte importantă din încasări) și nici de B2G (unde acum statul scoate [bani](#) din buget în speranța că după câteva luni îi și vede înapoi în buget).

- ***Taxare inversă generalizată ar împinge colectarea TVA către faza de comerț cu amănuntul, ceea ce ar face imposibil un control eficient; cu cât crește numărul de contribuabili de la care ar trebui colectată TVA, cu atât ar scădea veniturile bugetare din cauza imposibilității de alocare a resurselor de control pe un număr mult prea mare de contribuabili.***

Fractura logică în formă continuă: păi dacă împingi colectarea (adică plata TVA la buget) de pe lanț la capătul lanțului, reduci numărul companiilor care plătesc efectiv TVA la buget, deci concentrezi controlul, nu îl diluezi!

– Ultima întrebare pe care însă trebuie să ne-o punem la modul cel mai serios este – De ce nici o țară europeană nu a aplicat acest sistem, dacă el ar fi fost eficient, nici măcar în perioada 2017- 2022, în care a fost permis de directiva în anumite condiții și cu aprobarea Comisiei ?

De ce? Autorul și-a dat singur răspunsul mai sus: a fost suficient ca Franța să se opună. Bonus: și Italia s-a opus. Mereu! Așa cum recent Letonia s-a opus la adoptarea ViDA ca să nu fie deranjat Bolt... Din păcate, unanimitatea face extrem de dificilă orice schimbare majoră.

MV

Nu e cazul să comentez.

CONCLUZIA MEA

Ce am citit nu sunt argumente. E o colecție de idei (la multe negăsind logica), înșiruite ca să creeze impresia că aplicarea GRCM prezintă riscuri fundamentale (deși autorul spune mereu ca taxarea inversă e bună pentru anumite produse cu risc), ca nu cumva să schimbăm un *status-quo* de care beneficiază azi marii hoți...

.....

MV

Sunt specialist în TVA, prefer să nu comentez astfel de afirmații